

КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОЋА
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: МАЈ 2019. ГОДИНЕ)

ПРЕДМЕТ 7:
ФИНАНСИЈСКО ИЗВЈЕШТАВАЊЕ 2

I - ТЕСТ ПИТАЊА

1. Према МРС 12 – Порез на добит, одложене пореске обавезе настају по основу:

- a) одлагања тренутка плаћања доспјелих пореских обавеза, у складу са споразумом са надлежним пореским органом
- b) признавања расхода у пореском смислу прије него што су испуњени услови за њихово евидентирање у пословним књигама**
- c) опорезивања прихода прије него што су испуњени услови за њихово признавање у пословним књигама
- d) признавања расхода у пореском смислу у периоду након периода када су евидентирани у пословним књигама

2. Алтернативни модел вредновања непокретне имовине (модел ревалоризације) може бити примијењен ако је:

- a) непокретна имовина претходно већ у потпуности отписана
- b) законом изричито дозвољена употреба таквог модела
- c) управа правног лица усвојила одговарајућу рачуноводствену политику**
- d) пореским прописима дозвољено признавање трошка амортизације ревалоризоване набавне вриједности приликом утврђивања пореске основице за порез на добит

3. Према МРС 18 – Приходи, приходи од продаје се у пословним књигама признају:

- a) када купац плати своју обавезу
- b) тек када се утврди да не постоји значајан ризик у погледу наплате потраживања
- c) када купцу буде испостављена одговарајућа фактура о продаји
- d) када на купца буду пренесени сви ризици и све користи повезани са предметом продаје, односно када купац прихвати испоруку**

4. У складу са МРС 21 – Ефекти промјене девизних курсева, курсне разлике настале по основу потраживања од ино купца или обавеза према ино добављачима:

- a) евидентирају се само на датум наплате ино потраживања односно плаћања ино обавеза
- b) евидентирају се на датум плаћања/наплате, као и на датум биланса стања**
- c) укључују се у биланс стања – извјештај о финансијском положају
- d) укључују се у биланс успјеха – извјештај о укупном резултату у периоду

5. **Позитивни ефекти промјене фер вриједности некретнина, постројења и опреме који се прате према моделу ревалоризације укључују се:**
- a) увијек у биланс успјеха
  - b) увијек у биланс стања
  - c) у биланс успјеха, ако се процјена фер вриједности врши на крају сваке пословне године
  - d) **у биланс успјеха, али само до висине претходно признатих расхода по основу негативних ефеката промјене фер вриједности некретнина, постројења и опреме**
6. **Према МСФИ 3 – Пословне комбинације, гудвил представља:**
- a) **позитивну разлику између фер вриједности нето имовине над којом је стечена контрола и фер вриједности издатака учињених у циљу стицања те контроле**
  - b) позитивну разлику између фер вриједности имовине над којом је стечена контрола и фер вриједности учињених издатака учињених у циљу стицања те контроле
  - c) негативну разлику између фер вриједности нето имовине над којом је стечена контрола и фер вриједности учињених издатака учињених у циљу стицања те контроле
  - d) негативну разлику између фер вриједности имовине над којом је стечена контрола и фер вриједности учињених издатака учињених у циљу стицања те контроле
7. **Привредно друштво амортизацију опреме врши методом дигиталног отписа у процијењеном корисном вијеку од 5 година. Набавна вриједност опреме износи 20.000 КМ, а процијењена резидуална вриједност 2.000 КМ. Кумулативни салдо исправке вриједности опреме након треће године износи:**
- a) **14.400 КМ**
  - b) 16.000 КМ
  - c) 12.000 КМ
  - d) 10.800 КМ
8. **Управа трговачког привредног друштва је утврдила да је, због непредвиђених поремећаја на тржишту у периоду између 15. и 20. јануара текуће пословне године, нето продајна вриједност залиха робе, утврђених редовним годишњим пописом на крају претходне пословне године (31. децембра), нижа за 10% од њихове набавне вриједности, што номинално износи 20.000 КМ. Рок за припрему и презентацију годишњег финансијског извјештаја за претходну истиче крајем фебруара текуће пословне године. Залихе су продате крајем јануара текуће пословне године. У складу са МРС 10 – Догађаји након датума билансирања, износ од 20.000 КМ:**
- a) **треба евидентирати на терет расхода од усклађивања вриједности залиха и укључити у годишњи финансијски извјештај за претходну пословну годину**
  - b) не треба приказивати у годишњем финансијском извјештају за претходну пословну годину на било који начин
  - c) треба приказати у оквиру Напомена уз годишњи финансијски извјештај за претходну пословну годину
  - d) у складу са нето принципом књижења, треба евидентирати на датум продаје залиха, уз исказивање добитака или губитака од продаје у висини разлике између остварене продајне вриједности на датум продаје и нето продајне вриједности на датум биланса стања на крају претходне пословне године

9. У складу са МРС 2 – Залихе, обрачун набавне вриједности – цијене коштања реализованих залиха може бити извршен примјеном:

- a) методе индиректног отписа
- b) ЛФО методе
- c) **малопродајне методе**
- d) методе просјечне цијене

10. Основицу за обрачун амортизације сталне материјалне имовине треба:

- a) **умањити за кумулативни износ исправке вриједности у претходном периоду, уколико се амортизација врши примјеном методе опадајућег салда**
- b) увећати за било који износ накнадних издатака на одржавању те имовине
- c) увећати за износ ПДВ-а исказаног на фактури добављача или обрачунатог приликом увоза имовине
- d) **умањити за процијењену резидуалну вриједност**

11. Према Концептуалном оквиру за финансијско извјештавање, кад се као основица за мјерење елемената финансијских извјештаја користи текући трошак средства се евидентирају:

- a) у новчаним износима или еквивалентима новца или по фер вриједности накнаде која је дана за њихово прибављање у тренутку стицања
- b) у износима новца или новчаног еквивалента, које би требало платити ако би исто или еквивалентно средство било прибављено у текућем раздобљу
- c) у износима новца или новчаног еквивалента који би се могао добити продајом средства у редовном поступку отуђења
- d) по садашњој дисконтованој вриједности будућих нето новчаних прилива за које се очекује да ће их одређена ставка остварити у нормалном току пословања

12. Активна временска разграничења требају се признати у случају / случајевима:

- a) унапријед плаћених трошкова који се односе на наредно обрачунско раздобље
- b) унапријед обрачунаних расхода раздобља за које није примљена одговарајућа књиговодствена исправа
- c) наплаћених и/или обрачунаних прихода у текућем раздобљу које се односе на наредно обрачунско раздобље
- d) признатих прихода текућег раздобља који нису могли бити фактурирани, а за које су настали трошкови исказани као расходи у текућем раздобљу

13. Биљешке уз финансијске извјештаје требају обухватити:

- a) изјаву управе о усклађености финансијских извјештаја са MSFI
- b) сажетак одабраних рачуноводствених политика
- c) остале напомене и анализе уз финансијске извјештаје
- d) ништа од наведеног

14. Добит прије опорезивања је 135.000 КМ, а порески расход 15.000 КМ. Одлуком о распореду нето добити у законске резерве је распоређено 20% нето добити, а за исплату дивиденди 60% нето добити. Задржана добит износи:

- a) 20.000 КМ
- b) 24.000 КМ
- c) 27.000 КМ
- d) 30.000 КМ

15. Према МРС 16, у трошак стицања (набавну вриједност) некретнина, постројења и опреме треба укључити:

- a) [куповну цијену](#)
- b) ПДВ садржан у фактури добављача, који се може одбити
- c) [почетне трошкове припреме мјеста, испоруке и монтаже](#)
- d) административне и остале опште трошкове

16. Предузеће залихе трговачке робе задужује по малопродајним цијенама уз обрачунавање укалкулисане разлике у цијени и укалкулисаног ПДВ-а. Током 2018. године предузеће је укупно продало робе у износу од 585.000 КМ (с ПДВ-ом). Ако су залихе биле задужене уз просјечну маржу од 25%, набавна вриједност продате робе износила је:

- a) 375.000 КМ
- b) [400.000 КМ](#)
- c) 468.000 КМ
- d) 485.000 КМ

17. Према МРС 37, потенцијална обавеза је:

- a) обавеза која произлази из активности субјекта услијед чега су, код других страна, створена оправдана очекивања да ће субјект те своје одговорности и испунити
- b) обавеза која произлази из активности субјекта при чему је субјект, у складу с прошлом праксом, објављеним политикама или довољно одређеном изјавом, назначио другим странама да ће преузети одређене одговорности
- c) [могућа обавеза која произлази из прошлих догађаја и чије постојање може потврдити само настанак или изостанак једног или више неизвјесних будућих догађаја који нису у потпуности под контролом субјекта](#)
- d) [садашња обавеза која је произашла из прошлих догађаја али се не признаје јер није вјероватно да ће за измирење обавезе бити неопходан одлив ресурса који садрже економске користи или се износ обавезе не може измјерити с довољном поузданошћу](#)

18. Коefицијент убрзане ликвидности (брзи текући однос) може се израчунати као:

- a) текућа актива / текуће обвезе
- b) новац + потраживања / текуће обвезе
- c) [текућа актива – залихе / текуће обвезе](#)
- d) текућа актива / текуће обвезе – обвезе према добављачима

19. У извјештају о свеобухватној добити (билансу успјеха) друштво је исказало нето губитак од непрекинутог пословања у износу од 50.000 КМ, нето добит од прекинутог пословања у износу од 20.000 КМ и нето осталу свеобухватну добит у износу од 35.000 КМ. На темељу наведеног::

- a) нето добит раздобља износи 5.000 КМ
- b) [нето губитак раздобља износи 30.000 КМ](#)
- c) [укупна нето свеобухватна добит износи 5.000 КМ](#)
- d) укупна нето свеобухватна добит износи 35.000 КМ

20. Које су од следећих тврдњи тачне:

- a) реализирана нето добит текуће године исказана у добити и губитку билансу успјеха акумулира се у оквиру задржане (нераспоређене) добити у билансу стања (извјештају о финансијском положају на крају раздобља)
- b) нереализована добит исказана као остала свеобухватна добит у билансу успјеха акумулира се у оквиру задржане (нераспоређене) добити у билансу стања (извјештају о финансијском положају на крају раздобља)
- c) реализирана нето добит текуће године исказана у добити и губитку билансу успјеха исказује се и као ревалоризациона резерва у билансу стања (извјештају о финансијском положају на крају раздобља)
- d) нереализована добит исказана као остала свеобухватна добит у билансу успјеха исказује се и као ревалоризациона резерва или нереализовани добитак у билансу стања (извјештају о финансијском положају на крају раздобља)

II - ЗАДАЦИ

Задатак број 1

Скраћени биланс стања привредног друштва изгледа овако:

ТЕКУЋА ГОДИНА		ПРЕТХОДНА ГОДИНА	
Позиција	Износ	Позиција	Износ
АКТИВА	1,065.000	АКТИВА	1,095.000
Стална имовина	960.000	Стална имовина	970.000
Текућа имовина	105.000	Текућа имовина	125.000
Залихе робе	20.000	Залихе	30.000
Потраживања од купаца	40.000	Потраживања од купаца	40.000
АВР расхода	10.000	АВР расхода	15.000
Готовина	35.000	Готовина	40.000
Позиција	Износ	Позиција	Износ
ПАСИВА	1,065.000	ПАСИВА	1,095.000
Основни капитал	1,030.000	Основни капитал	1,030.000
Финансијски резултат	24.500	Финансијски резултат	20.000
Обавезе	10.500	Обавезе	45.000
Краткорочни кредити	0	Краткорочни кредити	5.000
Обавезе за камате	0	Обавезе за камате	10.000
Порез на добит	500	Порез на добит	0
Обавезе према добављачима	10.000	Обавезе према добављачима	30.000

а) скраћени биланс успеха за текућу годину овако:

Позиција	Износ
Пословни приходи	130.000
Приходи од продаје робе	130.000
Пословни расходи	125.000
Набавна вриједност продате робе	110.000
Трошкови амортизације	10.000
Остали пословни расходи	5.000
Бруто добитак	5.000
Порез на добит	500
Нето добитак	4.500

Потребно је:

а) приказати дио Извјештаја о нето новчаним токовима који обухвата токове готовине из пословних активности примјеном индиректне методе **(10 бодова)**

б) приказати дио Извјештаја о нето новчаним токовима који обухвата токове готовине из пословних активности примјеном директне методе **(10 бодова)**

НАПОМЕНА: Укупан салдо обавеза према добављачима односи се на добављаче за робу.

в) навести по три примјера прилива и одлива по основу инвестиционих и финансијских активности **(10 бодова)**

РЈЕШЕЊЕ

а) Индиректна метода

Бруто добитак	5.000
+ трошкови амортизације	10.000
+ смањење салда на рачунима АВР расхода	5.000
+ смањење салда на залихама робе	10.000
– смањење салда на рачуну добављача	20.000
– смањење салда на рачуну обавеза за камате	10.000

= Нето новчани ток из пословних активности 0

Смањење салда на рачуну готовине у износу од 5.000 КМ односи се на плаћање обавеза по основу краткорочних кредита у истом износу.

б) Директна метода

Приливи из пословних активности	130.000
Приливи од купаца	130.000
Одливи из пословних активности	130.000
Одливи према добављачима (110.000 + 20.000 – 10.000)	120.000
Одливи за камате	10.000

Нето новчани ток из пословних активности 0

Смањење салда на рачуну готовине у износу од 5.000 КМ односи се на плаћање обавеза по основу краткорочних кредита у истом износу.

в)

Одливи из инвестиционих активности:

- одливи по основу набавке сталне материјалне имовине
- одливи по основу набавке сталне нематеријалне имовине
- одливи по основу улагања у акције

Приливи из инвестиционих активности:

- приливи по основу продаје сталне материјалне имовине
- приливи по основу камата, дивиденди и сл.
- приливи по основу продаје акција или удјела

Приливи из финансијских активности:

- приливи по основу кредита
- приливи по основу докапитализације у новцу
- приливи по основу емитованих дужничких хартија од вриједности

Одливи из финансијских активности:

- одливи по основу поврата главнице кредита
- одливи по основу исплате дивиденде и учешћа у добитку
- одливи по основу плаћања главнице обавеза по финансијском лизингу

Задатак број 2

Предузеће „X“ је у обрачунском раздобљу утврдило:

- a. приходе од продаје робе у износу од 500.000 КМ
- b. набавну вриједност продате робе у износу од 400.000 КМ
- c. трошкове репрезентације у износу од 10.000 КМ
- d. остале пословне расходе у износу од 25.000 КМ
- e. остале пословне приходе у износу од 15.000 КМ
- f. приходе од дивиденди у износу од 18.000 КМ
- g. приходе по основи наплаћених отписаних потраживања у износу од 12.000 КМ

Од вас се тражи да:

- a) **Израчунате износ расхода по основи вриједносног усклађења** (исправка вриједности) **потраживања од купаца** коју је предузеће исказало за текуће раздобље, ако је почетно стање потраживања од купаца било 50.000 КМ, стање потраживања од купаца на крају раздобља 40.000 КМ, те ако је у раздобљу наплаћено 490.000 КМ потраживања од купаца.
- b) **Презентирате приходе и расходе** (у биланци успјеха), **те израчунате износе „добити или губитка од пословних активности“ и „добити или губитка раздобља прије пореза“.**
- c) **Израчунате износ текуће обвезе пореза на добит** (утврђене у пореском билансу) **и укупне пореске расходе које треба презентовати у билансу успјеха раздобља** (стопа пореза на добит је 10%) ако:
  - У складу пореским прописима, не опорезују се приходи од дивиденди и приходи од наплаћених раније вриједносно усклађених потраживања (која су била порески непризната у раздобљу усклађења);
  - расходи по основи вриједносног усклађења (исправка вриједности) потраживања од купаца не признају се приликом обрачуна пореза на добит, а трошкови репрезентације се признају у висини од 30%;
  - сукладно усвојеној рачуноводственој политици, исправак вриједности потраживања од купаца врши се на сваки датум биланса стања, али искуство показује да се вриједносно усклађена потраживања наплаћују у 100%-тном износу;
  - почетно стање на рачуну „одгођених пореских средстава“ било је 2.000 КМ.

РЈЕШЕЊЕ

i. 5 бодова

почетно стање потраживања од купаца	50.000 КМ
+ приходи од продаје робе	500.000 КМ
– наплаћена потраживања од купаца у раздобљу	490.000 КМ
– коначно стање потраживања од купаца	40.000 КМ
<hr/>	
= расходи по основи вриједносног усклађења потраживања од купаца	20.000 КМ

ii. 10 бодова

приходи од продаје робе	500.000 КМ
+ остали пословни приходи	15.000 КМ
– набавна вриједност продане робе	400.000 КМ
– трошкови репрезентације	10.000 КМ
– остали пословни расходи	25.000 КМ
<hr/>	
= добит од пословних активности	80.000 КМ
+ приходи од дивиденди	18.000 КМ
+ приходи од наплаћених отписаних потраживања	12.000 КМ
– расходи по основи вриједносног усклађења потраживања	20.000 КМ
<hr/>	

= добит раздобља прије пореза	90.000 KM
-------------------------------	-----------

---

iii. 15 бодова

добит раздобља прије пореза	90.000 KM
– приходи од дивиденди	18.000 KM
– приходи од наплаћених отписаних потраживања	12.000 KM
+ расходи по основи вриједносног усклађења потраживања	20.000 KM
+ 70% трошкова репрезентације	7.000 KM
= пореска основица	87.000 KM
= текућа обавеза пореза на добит (10%)	8.700 KM

почетно стање одгођених пореских средстава	2.000 KM
повећање по основи билансирања пореског учинка вриједносног усклађења купаца (20.000 x 10%)	2.000 KM
смањење по основи укидања пореског учинка наплаћених раније вриједносно усклађених потраживања	1.200 KM
коначно стање одгођених пореских средстава	2.800 KM

Укупни порески расходи које треба презентовати у билансу успјеха раздобља износе (8.700 – 2.000 + 1.200) **7.900 KM**